

VLIZINE

jrg. 2, nr. 1 (januari 2001)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: "unsubscribe VLIZINE". Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: "subscribe VLIZINE". Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

INHOUD

1. Kalender

- 1.1. *Eerste jaarlijkse mariene happening van het VLIZ: niet te missen!!!*
- 1.2. *Nieuwe oproep gerichte acties 'Duurzaam beheer van de Noordzee' open tot 12 maart 2001*
- 1.3. *De Vlaams-Nederlandse samenwerking: snel zijn is de boodschap...*
- 1.4. *MARCOM 2001: conferentie over maritieme communicatie*
- 1.5. *EAS-VLIZ Workshop: 'Aquaculture and its role in integrated coastal zone management'*
- 1.6. *Kustgebonden activiteiten van het Gentse KNG Dodonaea in 2001*
- 1.7. *Antwerpse Zeerechtdagen 2000-2001 van start gegaan*
- 1.8. *EURESCO conferentie over biodiversiteit van mariene kustecosystemen*
- 1.9. *U wilt uw eerste stappen zetten in de moleculaire systematiek van mariene organismen maar weet niet hoe?*
- 1.10. *Conferentie over eutrofiëring in kustgebieden*

2. Publicaties

- 2.1. *Zopas verschenen: het 'Quality Status Report 2000', een onmisbaar basisdocument en leidraad voor iedereen begaan met het mariene milieu in het Noordoost-Atlantische gebied*
- 2.2. *Een boeiende portaalsite voor mariene geologie en geofysica*
- 2.3. *'One-Fish': veelbelovende portaalsite over vis-gerelateerd onderzoek*
- 2.4. *Mangroven: wandelende dijken*

3. Vacatures

- 3.1. *Deeltijds assistent voor 'Platform Biodiversiteit – Mariene Biodiversiteit'*
- 3.2. *Consultant voor het IODE programma van IOC*
- 3.3. *Nieuwe directeur voor EuroGOOS*

4. Varia

- 4.1. *Een avondcursus 'visserij' open voor iedereen!*
- 4.2. *Belgisch onderzoek naar aangespoelde zeezoogdieren en zeevogels op TV*
- 4.3. *Boottijd Zeeleeuw: snel aanvragen voor volgende trimester*
- 4.4. *Nieuwe oproep voor gebruik serres De Haan*
- 4.5. *Structureel onderzoek Europese mariene biodiversiteit (project 'BIOMARE') uit de startblokken*

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. EERSTE JAARLIJKSE MARIENE HAPPENING VAN HET VLIZ: NIET TE MISSEN!!!

Het VLIZ wil elk jaar in februari alle Vlaamse mariene wetenschappers en geïnteresseerden samenbrengen en met name jonge vorsers de kans bieden hun onderzoek voor te stellen, nieuwe contacten te leggen en extra bagage op te doen essentieel voor hun verdere loopbaan. Deze 'VLIZ Jongerencontactdag' gaat dit jaar door in het Provinciehuis Boeverbos (Brugge) op 23 februari van 13u30 tot 17u30, met aansluitend een receptie.

Met een intensief, boeiend en interactief programma hopen we zoveel mogelijk geïnteresseerden aan te spreken. Wil je weten wie de laureaten zijn van de 'aanmoedigingsprijzen mariene wetenschappen' en van de 'VLIZ North Sea Award'? Of zou je graag je eigen onderzoek voorstellen a.d.h.v. een poster en bovendien kans maken op één van de prijzen voor de 'beste poster'? Of voel je meer voor interactieve demonstraties van allerlei tools die bij je onderzoek van pas kunnen komen? Je bent welkom op deze mariene happening!

Om de postersessie tot een succes te maken, rekenen we ook op uw steun. Mail ons ten laatste op 9 februari de titel, auteur en Engelstalige abstract (max. 1 blz) van de poster die jouw onderzoek belicht en die je op 23 februari wil presenteren. Voor meer informatie verwijzen we graag naar onze website: <http://www.vliz.be/Nl/Jongeren.htm>. En denk eraan: niet te missen!!!

1.2. NIEUWE OPROEP GERICHTE ACTIES 'DUURZAAM BEHEER VAN DE NOORDZEE' OPEN TOT 12 MAART 2001

De federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele aangelegenheden (DWTC) lanceren een derde en laatste oproep om onderzoeksvoorstellen in te dienen in het kader van de gerichte acties van het programma 'Duurzaam Beheer van de Noordzee'. Dossiers kunnen worden ingediend m.b.t. thema's als: 1) haalbaarheidsstudie voor monitoring van de aanwezigheid van toxische algen in de Belgische kustwateren; 2) impact van offshore constructies op mariene ecosystemen; 3) evaluatie van de verschuivingen in de macrobenthosgemeenschappen van het BCP door antropogene invloeden; 4) ontwikkelen van snelle analysemethoden voor de bepaling van dioxines, furanen en dioxine-verbonden PCB's in mariene matrices. De call is open tot 12 maart 17u. Meer info op:

http://www.belspo.be/belspo/ostc/act_scienc/calls/podoMN_nl.stm

1.3. DE VLAAMS-NEDERLANDSE SAMENWERKING: SNEL ZIJN IS DE BOODSCHAP...

Op 24 januari jl. werd de call for proposals in het kader van de Vlaams-Nederlandse samenwerking FWO-NWO rond estuarien onderzoek, de wereld ingestuurd (<http://www.fwo.be/formulieren/doc31.htm>). Om onderzoeksvoorstellen in te dienen zal men bijzonder snel moeten zijn, want 28 februari is vooropgesteld als limietdatum.

Het gaat om een samenwerking tussen het FWO-Vlaanderen en het NWO-gebiedsbestuur ALW. Een Vlaams-Nederlands beheercomité voor kustgebonden zeewetenschappelijk onderzoek zal de voorstellen toetsen aan de criteria en op basis van peer review door onafhankelijke deskundigen, een voordracht aan FWO en NWO opstellen.

Het geografisch onderzoeksgebied is het Scheldebekken en de aanpalende kustzone (ruwweg van de Vlakte van de Raan tot Gent). Als strategische doelen staan centraal: 1) het tot stand brengen van duurzame samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse onderzoeksgemeenschappen op het terrein van het kustgebonden onderzoek, en 2) bijdragen tot het ontwikkelen van een duurzaam beheer van het Scheldebekken.

De operationele doelen zijn: 1) het gemeenschappelijk programmeren van fundamenteel en beleidsondersteunend milieuonderzoek met een speciale focus in het Scheldegebied (rivier, estuarium, zee), 2) samenwerking rond het verzamelen en beheren van onderzoeksgegevens, en 3) het creëren van een

optimale inzet van onderzoeksinfrastructuur in een Vlaams-Nederlandse context.

1.4. MARCOM 2001: CONFERENTIE OVER MARITIEME COMMUNICATIE

Op maandag 19 maart 2001 gaat in het Immarsat Conference Centre, London, de MARCOM 2001 conferentie door met als thema: 'Maritime Communication for the XXI century: Exploiting the results of European co-financed projects research in the field of the Maritime Information Society (MARIS)'. De conferentie wordt georganiseerd door ACEM (Agence de Coopération pour l'Europe de la Mer) - VLIZ is één van de medeorganisatoren.

Het inschrijvingsgeld bedraagt 450 EURO – VLIZ heeft een aantal 'vrijkaarten' en kortingen voor geïnteresseerde VLIZ leden. Contacteer Jan Mees voor details. Meer informatie (o.a. het voorlopige programma) op <http://www.acem.org>.

1.5. 'EAS-VLIZ WORKSHOP: AQUACULTURE AND ITS ROLE IN INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT'

Van 19 tot en met 21 april 2001 organiseren de European Aquaculture Society (EAS) en VLIZ te Oostende samen een internationale workshop rond de plaats van aquacultuur binnen het geïntegreerd kustzonebeheer. Het gebeuren kadert in de viering van 25 jaar EAS en wil bijdragen tot een multidisciplinaire, geïntegreerde en duurzame aanpak van aquacultuur in kustgebieden. Negen experts zijn uitgenodigd om hun visie te verkondigen rond drie centrale thema's: 1) inleiding tot aquacultuur en ICZM; 2) sociale, economische, culturele, juridische en politieke problemen; 3) ontwikkelen van een duurzame productie.

Voor meer informatie kun je terecht op: <http://www.vliz.be/eas/index.htm>. Noteer dat VLIZ leden een korting krijgen van 60 EURO.

1.6. KUSTGEBONDEN ACTIVITEITEN VAN KNG DODONAEA IN 2001

Noteer alvast de volgende Dodonaea activiteiten in uw agenda. Meer informatie over het genootschap op <http://allserv.rug.ac.be/~fleliaer/dodonaea> of bij frederik.leliaert@rug.ac.be.

Excursies:

- zaterdag 12 mei 2001, 9u: Strandtocht te Oostende o.l.v. Francis Kerckhof (strandwerkgroep)
- woensdag 5 december 2001: Vogeltellingen op zee, vaartocht met de Zeeleeuw o.l.v. Eric Stienen en Jeroen Van Waeyenberge (Instituut Natuurbehoud)

Voordrachten (telkens in Auditorium 4, Universiteit Gent, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent):

- dinsdag 20 februari 2001, 20u: 'Ruimtelijke en temporele verspreiding van macrobenthos en watervogels in een estuarien milieu' (Tom Ysebaert, CEMO)
- dinsdag 27 maart 2001, 20u: 'Endocrien verstorende werking van chemische stoffen in mens en milieu' (Colin Janssen, RUG)
- dinsdag 23 oktober, 20u: 'Biogeografie van diatomeeën' (Koen Sabbe, RUG)
- dinsdag 20 november 2001, 20u: 'Grote herbivoren als natuurbeheersmiddel' (Maurice Hoffmann, Eric Cosijns en Dries Bonte, RUG)

1.7. ANTWERPSE ZEERECHTDAGEN VAN START GEGAAN

De Zeerechtdagen 2000-2001 zijn een initiatief van het Europees Instituut voor Zee- en Vervoerrecht, dat in 1993 werd opgericht door de Universiteit Antwerpen. Dit instituut bundelt de gespecialiseerde kennis inzake zee- en transportrecht aanwezig aan deze universiteit en organiseerde reeds meerdere succesrijke internationale congressen over thema's als de Hamburg Rules (1993), het Europees scheepvaartrecht (1994) en het Zeeverzekeringsrecht (1999).

Met dit nieuwe initiatief wil men expliciet de haven-, scheepvaart- en transportsector ten dienste zijn: het programma is niet alleen gericht op het klassieke juristenpubliek, maar ook op de bedrijfswereld en beleidsmiddens. De keuze van de thema's mag dit illustreren:

- 16/3/01: Belgisch-Nederlandse verkeersverbindingen & Schelde in de 21ste eeuw
- 18/4/01: De expediteur en de scheepsagent
- 17/5/01: Zeeverontreiniging
- 26/9/01: Stouwers, naties & terminal operators
- 30/11/01: English and Continental Maritime Law
- 11/12/01: Actualia zee- en vervoersrecht

Men kan inschrijven enkel voor die dagen waarvoor specifieke interesse bestaat. Meer info op: <http://marins-www.uia.ac.be/marins/EurMarinsPageDefault.htm>

1.8. EURESCO CONFERENTIE OVER BIODIVERSITEIT VAN MARIENE KUSTECOSYSTEMEN

Carlo Heip is chairman van de euroconferentie 'Biodiversity of Coastal Marine Ecosystems, Pattern and Process' die doorgaat in Corinthië, Griekenland, van 5 tot 10 mei 2001. De conferentie wordt georganiseerd door ESF, in associatie met MARS, BIOMARE en het Venice Office van UNESCO, en wil een overzicht bieden van onze kennis over de drie aspecten van biodiversiteit (genen, soorten en habitats) in ondiepe kustgebieden. Het volledige programma is raadpleegbaar via <http://www.esf.org/euresco/01/Ic01169a.htm>. De deadline voor inschrijvingen is 19 februari 2001 – formulieren ook beschikbaar op de website van ESF.

1.9. U WILT UW EERSTE STAPPEN ZETTEN IN MOLECULAIRE SYSTEMATIEK VAN MARIENE ORGANISMEN MAAR WEET NIET HOE?

Voor onderzoekers die vanuit hun taxonomische vaardigheden op het terrein van de anatomie en morfologie een stap willen wagen op het gladde ijs van de moleculaire systematiek, organiseert het 'Centre of Marine Biodiversity and Biotechnology' (CMBB) te Edinburgh een driedaagse cursus. Deze loopt van 19 tot 21 maart a.s., kost £200 (exclusief verblijf en maaltijden) en geeft zowel een theoretische als praktische duw in de rug. Snel zijn is de boodschap: registratie kan nog tot 16 februari. Meer inlichtingen via: S.M.Hamilton@hm.ac.uk

1.10. CONFERENTIE OVER EUTROFIËRING IN KUSTGEBIEDEN

Van 9 tot 12 mei 2001 gaat te Göteborg (Zweden) een internationaal symposium door over eutrofiëring in kustgebieden. De conferentie staat open voor alle geïnteresseerden, zowel uit de hoek van de gebruikers, wetenschappers, beleidslui als ondernemingen. Invited speakers uit alle mogelijke hoeken van Europa brengen hun meest recente inzichten over thema's als: de functie van kustecosystemen, mogelijke maatregelen om eutrofiëring tegen te gaan of toekomstige kustbeheerstrategieën. De resultaten uit het project 'EU-Life algae' zullen worden voorgesteld en als basis dienen voor uitvoerige discussies.

Vermits het aantal deelnemers beperkt is, wordt gevraagd snel te reageren. Meer info vind je overigens op: <http://www.o.lst.se/projekt/eulife-algae/indexeng.htm>

2.1. ZOPAS VERSCHENEN: HET 'QUALITY STATUS REPORT 2000', EEN ONMISBAAR BASISDOCUMENT EN LEIDRAAD VOOR IEDEREEN BEGAAN MET HET MARIENE MILIEU IN HET NOORDOOST-ATLANTISCHE GEBIED

De OSPAR Commissie, dé leidinggevende instantie voor de bescherming van de mariene gebieden in de NO-Atlantische zone, heeft zojuist zijn 'Quality Status Report 2000' klaar. Dit unieke document geeft voor vijf deelgebieden (Arctische wateren, Noordzee, Keltische Zee, Golf van Biskaje en Iberische kusten, Atlantische Oceaan) de 'state of the art' betreffende impact van menselijke activiteiten op de chemie en biologie van de zee.

Aan de realisatie van dit basisdocument droeg België in belangrijke mate bij. Dr. Georges Pichot (BMM) was van 1994-97 voorzitter van ASMO (het 'Environmental Monitoring & Assessment Committee') en zetelde samen met Willy Baeyens, Mia Devolder, Jasna Injuk, Pieter Joos, Martine Leermakers, Koen Parmentier en Jean-Pierre Vanderborght in de Regional Task Team (RTT) voor de regio 'Greater North Sea'. Hoofdstuk vier m.b.t. de status en verspreiding van chemische componenten en maatregelen terzake, werd gecoördineerd door ons land, in het kader van een 'Gerichte Actie' van DWTC (federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele aangelegenheden), en met input vanwege de onderzoeksgroepen van prof. Willy Baeyens (VUB), prof. Roland Wollast (ULB) en prof. René Van Grieken (UIA).

Uit de 'QSR 2000' blijkt dat voor wat betreft de Noordzee, sinds het vorige Quality Status Report (in 1993 uitgebracht door de North Sea Task Force) een aantal vorderingen zijn gemaakt. Zo is er een significante afname van de input van zware metalen en olie vanuit raffinaderijen en boorplatforms, een aantoonbare afname in de fosfaatbelasting, een afname in het aantal chemicaliën gebruikt in de maricultuur en een stop op het dumpen van rioolslib sinds 1998.

Toch is er ook nog veel werk aan de winkel. Als belangrijkste problemen werden door de geconsulteerde specialisten aangehaald: de effecten van schadelijke stoffen op het milieu, eutrofiëring ten gevolge van een niet-afnemende input van stikstof afkomstig van de landbouw, en een niet aflatende directe en indirecte impact van visserij op het Noordzee ecosysteem.

Voor meer info over OSPAR of de Quality Status Report, kunt u terecht op <http://www.ospar.org>. De rapporten zijn tevens consulteerbaar in de VLIZ mediatheek.

2.2. EEN BOEIENDE PORTAALSITE VOOR MARIENE GEOLOGIE EN GEOFYSICA

Of u nu geïnteresseerd bent in bathymetrie en reliëf, mariene sedimenten en gesteenten of mariene geofysica, u vindt er ongetwijfeld uw 'ding'. Deze portaalsite (<http://www.ngdc.noaa.gov/mgg/mggd.html>) van het National Geophysical Data Center (NGDC: Colorado, USA) is de ideale gids voor een verkenning van de niet levende component van 's werelds zeeën en oceanen. Zeker een bezoek waard!

2.3. ONE-FISH: VEELBELOVENDE PORTAALSITE OVER VIS-GERELATEERD ONDERZOEK

Nieuw is de 'One-Fish' portaalsite (<http://www.onefish.org>) verzorgd door SIFAR (Support unit for International Fisheries and Aquatic Research). SIFAR is sinds 1998 gevestigd in het visserijdepartement van de Wereldvoedselorganisatie FAO te Rome. Hoewel 'One-Fish' momenteel nog maar in eerder beperkte mate is ingevuld en door zijn vele ingangen nogal overdonderend overkomt, toch een portaalsite om in de gaten te houden. Een geïntegreerde aanpak van de structuur van de website zou hiervoor borg moeten staan.

2.4. MANGROVEN: WANDELLENDE DIJKEN

Dr. Farid Dahdouh-Guebas en prof. Nico Koedam (VUB, Laboratorium voor Algemene Plantkunde en Natuurbeheer) verzorgden een interessante, ge vulgariseerde bijdrage over mangroves voor de februari editie van het tijdschrift EOS. Het artikel is getiteld: 'Mangroven, wandelende dijken' en geeft een boeiende schets van de kenmerken, het voorkomen en het belang van deze (sub)tropische brakwatervloedbossen. Een tweede artikel i.v.m. het wetenschappelijk onderzoek in mangroven is gepland voor later op het jaar. Wie meer wil weten over dit boeiende habitat, uit de 'mond' van ervaren mangrove onderzoekers, kan hiervoor terecht bij de VLIZ-bibliothecharis (jan.haspeslagh@vliz.be).

3.1. DEELTIJDS ASSISTENT VOOR HET 'PLATFORM BIODIVERSITEIT- MARIENE BIODIVERSITEIT'

In het kader van het project 'Platform Biodiversiteit' zoekt het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) een deeltijds (60-80%, te bepalen) assistent voor een contract met onmiddellijke ingang en tot 15 december 2001. Gezocht profiel: licentiaat, doctor in de wetenschappen of bio-ingenieur met kennis in de materie. Functie: analyse, coördinatie en valorisatie van het wetenschappelijk

onderzoek in België wat betreft alle aspecten van biodiversiteit van het mariene milieu. Meer info bij: decraemer@kbinirsnb.be

3.2. CONSULTANT VOOR HET IODE PROGRAMMA VAN IOC

Hebt u ervaring met informatietechnologie en voeling met/interesse in oceanografisch databeheer, dan kunt u bij Peter Pissierssens (p.pissierssens@unesco.org) of op de IOC website (http://ioc.unesco.org/iocweb/ocean_jobs.htm) meer informatie bekomen over een vacature binnen het IODE programma van IOC, met vestiging te Parijs. Via deze link kunt u overigens ook andere jobbeschrijvingen aantreffen binnen de mariene sfeer.

3.3. NIEUWE DIRECTEUR VOOR EUROGOOS

EuroGOOS, de Europese component van GOOS ('Global Ocean Observing System'), wil per 1 januari 2002 een vervanger aanstellen voor Nic Fleming, die met pensioen gaat eind 2001. Kandidaturen dienen te worden gestuurd naar het EuroGOOS kantoor vòòr 10 maart 2001. Geïnteresseerden uit België kunnen voor bijkomende informatie contact opnemen met Dr. Georges Pichot (BMM). [<http://www.soc.soton.ac.uk/OTHERS/EUROGOOS/eurogoosindex.html>]

4.1. EEN AVONDCURSUS VISSERIJ OPEN VOOR IEDEREEN

Als u voor het symbolische bedrag van 700 BEF wil worden ingewijd in de geheimen van de visserij, is onderstaand bericht echt iets voor u. Op zes opeenvolgende maandagen (5 februari tot 12 maart telkens 's avonds, en op 26 februari vroege morgen bezoek aan de vismijn en een vissersschip) kunt u uw interesse voor de visserij, haar historiek en toekomst verder aanscherpen. De cursus gaat door in 'Duin en Zee' (Oostende) en staat open voor iedereen. De sessies behandelen verschillende aspecten van de visserij en worden behandeld door experts terzake. Initiatief gaat uit van Horizon Educatief vzw, in het kader van het project 't Zeehuis. Zeer snel reageren via horizon.educatief.vzw@skynet.be of telefonisch op 059 32 21 83.

4.2. BELGISCH ONDERZOEK NAAR AANGESPOELDE ZEEZOOGDIEREN EN ZEEVOGELS OP TV

Er spoelen de laatste tijd nogal wat ongewone dieren aan op onze stranden, zo lijkt het. De meest opmerkelijke stranding was ongetwijfeld die van een lederschildpad van bijna twee meter lang en 370 kg zwaar op het strand van Mariakerke op 19 december jl. Het leefde nog bij de stranding, maar was duidelijk stervende en werd overgebracht naar het National Sea Life Centre (Blankenberge), waar het enkele uren na de stranding overleed. Van het dier werd een afgietsel gemaakt dat tentoongesteld zal worden in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN). Het dier werd geautopsieerd door dierenarts Thierry Jauniaux, geassisteerd door studenten en enkele medewerkers van de BMM en het KBIN. Bij de autopsie kwamen twee evenwijdige, diepe verwondingen ter hoogte van buikschild aan het licht, waarschijnlijk veroorzaakt door de schroef van een schip.

Deze stranding van de lederschildpad was slechts de derde bekende aan onze kust, na dieren in 1988 en 1998. De lederschildpad is een bedreigde diersoort, die voorkomt in alle oceanen en warmtematigde tot tropische zeeën. Lederschildpadden zijn, in tegenstelling tot andere zeeschildpadden, tamelijk goed bestand tegen relatief koud zeewater. Zo heeft men ze waargenomen tot de kusten van IJsland en Noord-Noorwegen. Lederschildpadden leven vooral van kwallen, en kunnen tamelijk diep duiken. Ze worden tot 650 kg zwaar.

Een andere opmerkelijke waarneming was die van een jonge gewone vinvis op 14 januari 2001. Het dier van ongeveer 13 meter lengte zwom de haven van Vlissingen binnen, waar het jammer genoeg verongelukte onder een kaaimuur. De walvis werd de volgende dag door een internationaal getinte groep wetenschappers (waaronder de Belgische dierenarts Thierry Jauniaux, Universiteit Luik en bioloog Jan Haelters, BMM) onderzocht.

Hoe dergelijke autopsies in hun werk gaan, en hoe het 'Marine Research and Intervention Network' (MARIN) – dit is een samenwerkingsverband tussen de Universiteit van Luik, de VUB, het KBIN, het Instituut voor Natuurbehoud en de BMM - omgaat met strandingen van zeezoogdieren en zeevogels aan de Belgische kust, kunt u vrijdag 2 februari om 20u zien op RTBF1 in het programma 'l'Hebdo'.

4.3. BOOTTIJD ZEELEEUW: SNEL AANVRAGEN VOOR VOLGENDE TRIMESTER

De invulling van het vaarschema voor de Zeeleeuw gebeurt deels op korte termijn (trimestrieel), wat de mogelijkheid biedt gevat in te spelen op de noden van wetenschappers en waar mogelijk hiaten op te vullen die zijn ontstaan ten gevolge van slecht weer of pannes tijdens staalnames met de Belgica. Wie graag nog vaartijd wil aan boord van de Zeeleeuw in de periode mei-augustus, gelieve dit vóór 9 februari te melden via andre.cattrijsse@vliz.be of aan de hand van het formulier beschikbaar op de website (<http://www.vliz.be/NL/Activ/zeelsche.htm>).

4.4. NIEUWE OPROEP VOOR GEBRUIK SERRES DE HAAN

In samenspraak met de administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ), afdeling Waterwegen Kust, wordt een serrecomplex - gelegen in de duinen van Nieuwmunster (Zuierenkerke) nabij De Haan – sinds kort ten dienste gesteld van onderzoekers. Het complex bestaat uit vier serres met elk 100 m² werkoppervlakte. Drie van deze serres kunnen verwarmd worden tijdens de winterperiode waardoor de binnentemperatuur ruim boven het vriespunt blijft. Eén serre werd reeds uitgerust met een regelbare TL-verlichting. Een beregeningssysteem volgt later. Indien voldoende interesse bestaat vanuit de onderzoekswereld kan binnenkort ook gestart worden met de uitbouw van de andere serres. Wie belangstelling heeft om hier een onderzoeksactiviteit te ontplooiën, kan contact opnemen met André Cattrijsse (andre.cattrijsse@vliz.be) voor bijkomende inlichtingen of een bezoek ter plaatse.

Het complex zal in de toekomst worden uitgerust met laboratoria, kantoren (met pc-netwerk en randapparatuur, telefonie en internet) en overnachtingsmogelijkheden voor de onderzoekers. Het VLIZ zorgt ook voor de installatie van een meteosysteem, dat toelaat het specifieke microklimaat van de duinpan te monitoren.

4.5. STRUCTUREEL ONDERZOEK EUROPESE MARIENE BIODIVERSITEIT (PROJECT 'BIOMARE') UIT DE STARTBLOKKEN

BIOMARE (<http://www.marsnet.nl/EC/Biomare.htm>) staat voor 'MARine BIOdiversity research in Europe'. Dit project van de Europese Unie is zonet van start gegaan en wordt gecoördineerd door prof. Carlo Heip vanuit het NIOO-CEMO (Yerseke, Nederland). Prof. Heip is tevens voorzitter van MARS (<http://www.marsnet.nl>), een stichting die mariene laboratoria/instellingen verenigt over gans Europa, en waarvan ook VLIZ deel uitmaakt. Hoofddoelstelling van het BIOMARE project is om de volgende twee jaar in een geconcentreerde actie met 21 Europese partners een netwerk van referentiegebieden en standaardmethodes voor marien biodiversiteitsonderzoek vast te leggen. De resultaten van dit project moeten na afloop de basis vormen voor langetermijn en grootschalig biodiversiteitsonderzoek in zee.

4.6. VLIZ WEBSERVER IN-HOUSE SINDE HALF JANUARI

Sinds 16 januari jl. wordt de VLIZ website gedraaid vanaf een computer in onze kantoren, en niet langer meer bij een commerciële ISP. Het meest zichtbare gevolg hiervan is dat we nu CGI scripts kunnen draaien. Daardoor is nu ook een 'site search engine' beschikbaar en kan de mariene soorten databank voor Oost-Afrika, kortweg MASDEA, (<http://www.vliz.be/Vmdcdata/masdea/index.htm>) worden bevraagd.

4.7. DOCTORAATSVERDEDIGING

An Cliquet (Universiteit Gent, Vakgroep Internationaal Publiekrecht, promotor: prof. Eduard Somers) behaalde op 26 januari jl. de doctoraatstitel met grote onderscheiding voor het proefschrift getiteld:

‘Natuurbehoud in het mariene en kustzonemilieu. Overzicht en analyse van de juridische mogelijkheden, met bijzondere aandacht voor het mariene en kustzonemilieu van België’.

5. VRAAGBAAK DE 'ZEELOODS'

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar Jan Seys (Jan.Seys@vliz.be). We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

***Olivier Hamerlynck** (Rufiji Environment Management Project – IUCN, P.O.Box 13513, Dar es Salaam, Tanzania) zoekt partnerships met groepen geïnteresseerd in rivierbekken- en kustgebonden onderzoek in Tanzania. Enkele van de mogelijke kustgebonden topics zijn: marketing en impact assessment van zeewierencultuur, evalueren toestand koraalriffen, impact van DDT op krabben in de delta, regeneratiepotenties van aangetaste mangrovebossen. Meer info bij: miroma@hotmail.com

*VLIZ is op zoek naar alle mogelijke informatie m.b.t. het volgende: De pionier van mariene wetenschappen in Vlaanderen was Pierre-Joseph Van Beneden, professor aan de universiteit van Leuven. Volgens de biografie van Kemna ('La vie et l'oeuvre d'un zoologiste, 1897) richtte hij in 1843 (of 1842?) een klein laboratorium op te Oostende, dit op eigen kosten. Vermits dit lab wel eens het eerste in zijn soort zou kunnen zijn, zijn we op zoek naar informatie over de exacte plaats, inrichting, beschrijving, foto's, bezoekers, tot wanneer gebruikt... enz. Wie kan ons helpen?

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2000 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website (<http://www.vliz.be>)

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw

Flanders Marine Institute

Victorialaan 3 - B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32/(0)59 34 21 30

Fax +32/(0)59 34 21 31

<http://www.vliz.be>